

Exhumace

Exhumace znamená vyzdvížení nebo vykopání mrtvého těla z hrobu, a to na základě úředního povolení či nařízení. K exhumaci se přistupuje v případě, pokud vzniklo podezření, že smrt člověka byla způsobena trestným činem. Po exhumaci následuje *soudní pitva*, která je prováděna soudním znalcem na ústavu soudního lékařství. Nejčastěji se exhumace provádí v případě, kdy nebyla provedena pitva před pohřbením a následně došlo k objevení nových podezřelých okolností související se smrtí dané osoby.

Exhumaci může nařídít předseda senátu nebo v přípravném řízení státní zástupce. Náklady na exhumaci hradí ten, kdo o ni požádal. Provozovatel pohřebiště je povinen zajistit exhumaci tak, aby nedošlo například k přenosu případné nákazy.

Lidské ostatky mohou být exhumovány na základě žádosti nájemce hrobového místa *před uplynutím tlecí doby*, která trvá minimálně 10 let (samozřejmě záleží na místní vlhkosti, složení půdy a teplotě). Exhumace musí být schválena od okresní hygieny.

Exhumace musí být provedena tak, aby nedošlo k porušení těla. Při vyzvedávání rakve se musí dát pozor, aby nedošlo k rozpadnutí dna rakve. Rakev by se měla otevírat až neprodleně před pitvou a tělo se musí následně identifikovat podle přiložené úmrtní zprávy. V identifikaci se využívají hlavně neměnné znaky, jako je například barva kůže, tvar lebky a obličeje, tvar nosu, vzhled ušních boltců, vrozené vady, trvalé stavy po předešlých chorobách a úrazech, krevní skupina, analýza DNA nebo sériové číslo implantátu či kloubní náhrady. Stomatologická dokumentace je velice cenná, podle stavu chrupu se dá dokonce zjistit věk osoby, která je dosud neznámá. Exhumace se provádí poté, co je na základě záznamů správy hřbitova přesně identifikován příslušný hrob. Při exhumaci je nutná přítomnost znalce, který správně odebere vzorky.

V případě exhumace musíme postupovat citlivě hlavně ve vztahu k pozůstalým osobám, pro které je exhumace vždy nepříjemnou a stresující záležitostí.

Před exhumací musíme pečlivě zhodnotit, zda důkazy, které mají být prostřednictvím exhumace získány, jsou ještě vzhledem k délce pohřbení těla zemřelého, reálně dosažitelné. Anorganické jedy je možné prokázat v těle zesnulého neomezeně dlouho (například arsen). Organické jedy můžeme prokázat různě dlouho v závislosti na jejich druhu, některé pár měsíců, jiné i za několik let. Zlomeniny, defekty skeletu a střelné rány můžeme prokázat i po mnoha letech, využívá se k tomu i například RTG. Řezná a bodná poranění můžeme prokázat i po několika měsících, ale záleží to na stupni rozkladu těla.

Odkazy

Související články

- Smrt
- Lékař jako znalec
- Mumifikace

Použitá literatura

- ŠTEFAN, Jiří a Jiří HLADÍK, et al. *Soudní lékařství a jeho moderní trendy*. 1. vydání. Praha : Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3594-8.